

Magyar
Népköztársasági
Országos Szabvány

TERMÉSKŐ

MSZ
18292-78

Az MSZ 1998-70
helyett

A 43

Строительные каменные
материалы.
Бутовый камень.

Building rock materials.
Rubble

E szabvány alkalmazása kötelező.* Előírásaitól eltérést a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke engedélyezhet.

1. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

- 1.1. Terméskő: természetes kőzetekből előállított, kőzettani és kőzetzfizikai jellemzők, valamint darabméret szerint osztályozott halmazos kőtermék.
A terméskő méretosztályai 3.2.3. szerint.
- 1.2. Különnemű a termék az MSZ 18281 szerint, ha idegen kőzetanyagból 20 tömegszázaléknál többet tartalmaz, egyébként a termék egy nemű.

2. ANYAG

A terméskő termékek az MSZ 18281 szerinti kőzetekből állíthatók elő.

3. MINŐSÉGI KÖVETELMÉNYEK, MINŐSÉGI OSZTÁLYOK

3.1. Általános minőségi követelmények

- 3.1.1. Különnemű halmazok esetében a kőzettani és kőzetzfizikai minőségi osztályokat kőzetváltozatokként külön-külön kell meghatározni és a termék a megállapított legalacsonyabb osztályba sorolandó. A különnemű halmazban a kőzet MSZ 18281 szerinti betűjele helyett KN jelölést kell alkalmazni.
- 3.1.2. A terméskő halmazok anyag-izaptartalma legfeljebb 5 tömegszázalék lehet.
- 3.1.3. A termék szerves szennyeződést nem tartalmazhat.

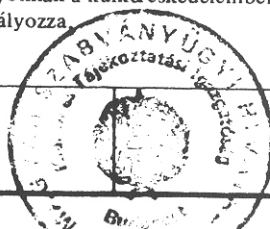
3.2. Részletes követelmények, minőségi osztályozás

A terméskő-termékeket kőzettani, kőzetzfizikai és darabméreti jellemzőik alapján minőségi osztályokba kell sorolni. A terméket e három minőségi osztály együttesen jellemzi.

* Az állami szabványok hatályára vonatkozó szabályokat a szabványosításról szóló 19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 5-12.§-a tartalmazza. (A rendelet közzétéve a Szabványügyi Közlöny 1976. évi 12. számában is.)

A KGST-szabványoknak és a Magyar állami szabványoknak a külkereskedelemben való alkalmazását a külkereskedelmi miniszter és a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke együttesen szabályozza.

A jóváhagyás időpontja:
1978. október 20.

A hatálybalépés időpontja:
1979. április 1.

3.2.1. Osztályozás kőzettani jellemzők alapján

A terméskő termékeket m_1 , m_2 , m_3 és m_4 kőzettani minőségi osztályokba kell sorolni az 1. táblázat szerint. Az osztályozás alapja az MSZ 18283 szerint közelítő vizsgálattal meghatározott mállási állapot és az MSZ 12281 szerint a mállottság jellege (térfogati vagy felületi).

1. táblázat

Kőzettani minőségi osztály jele	Térfogati	Felületi
	mállottság mértéke	
m_1	üde	üde
m_2	üde	kissé mállott
m_3	kissé mállott	kissé mállott
m_4	kissé mállott	igen mállott

3.2.2. Osztályozás kőzetfizikai jellemzők alapján

A terméskő termékeket légszáraz állapotban mért testsűrűségük (MSZ 18284/2), légszáraz állapotban mért nyomószilárdságuk (MSZ 18285/1), valamint vízzel telített állapotban mért nyomószilárdság változási tényezője (MSZ 18289/1) és a nyomószilárdság 25, ill. 50 fagyasztási ciklus (MSZ 18289/2) után számított változási tényezői alapján a 2. táblázat szerinti kőzetfizikai minőségi osztályokba kell sorolni.

Terméskőforgácsot (3.2.3. szakasz) – ha a nyomószilárdság nem határozható meg – a száraz, ill. a vizes Deval vizsgálattal nyert szilárdsági érték, ill. a változási tényező alapján kell kőzetfizikai minőségi osztályokba sorolni.

2. táblázat

Kőzetfizikai minőségi osztály jele	Testsűrűség		Nyomószilárdság légszárazon legalább MPa	vízzel telített állapotban mért nyomószilárdság változási tényező legalább	25 fagyasztási ciklus után a nyomószilárdság változási tényező legalább	50 fagyasztási ciklus után a nyomószilárdság változási tényező legalább	Száraz Deval vizsgálat alapján számított Deval szilárdság legalább	Vizes Deval vizsgálat alapján számított Deval szilárdság változási tényezője legalább
	kg/m ³	g/cm ³						
00n	<1800	<1,8	5	0,5	–	–	–	–
00f	<1800	<1,8	5	0,7	0,8	–	–	–
05n	–	–	5	0,5	–	–	–	–
05f	–	–	5	0,7	0,8	–	–	–
20n	–	–	20	0,6	–	–	3	–
20f	–	–	20	0,8	0,8	–	3	0,5
20ff	–	–	20	0,8	0,8	0,8	3	0,5
80n	>2400	>2,4	80	0,7	–	–	6	–
80f	>2400	>2,4	80	0,8	0,8	–	6	0,5
80ff	>2400	>2,4	80	0,8	0,8	0,8	6	0,5

3.2.3. Osztályozás a darabméreti jellemzők alapján

A terméskő termékeket a 3. táblázat darabméreti követelményei alapján terméskőforgács (TF), tömbös terméskő (TA, TB, TC, TD) és burkoló terméskő (TR) méretosztályokba kell sorolni.

3. táblázat

Darabméreti követelmények		Méretosztályok jele					
		TF	TA	TB	TC	TD	TR*
Alaki	<u>hosszúság</u>	1,0-2,0	1,0-1,5	1,0-2,0	1,0-1,5	1,0-2,0	1,0-2,0
	<u>szélesség</u>						
	<u>vastagság</u>	0,3-1	0,5-1	0,3-1	0,5-1	0,3-1	0,2-0,5
	<u>szélesség</u>						
	Névl. lapfelület (dm ²)	—	—	—	—	—	**
Nagysági	A fenti követelményeknek meg nem felelő elemek tömegaránya legfeljebb (%)	20	10	10	10	10	5
	Méreten felüli rész tömegszázalékban, legfeljebb	15	15	20	15	20	—
	Ellenőrző kaliber nyílásának oldalmérete (cm)	15	25	40	60	60	—
	Méreten aluli rész tömegszázalékban, legfeljebb***	20	10	15	10	15	—
	Ellenőrző kaliber nyílásának oldalmérete (cm)	3	15	15	20	20	—

* Az egyik oldal lapszerűen, közel sík

** TR jelű tömbös terméskő termék esetén a lapfelület hosszmeretének és az arra merőleges legnagyobb méretének szorzatát is meg kell adni dm²-ben, mert a felhasználási céltól függően kell az alkalmas lapfelületi méretet kiválasztani.

*** A méreten aluli rész legalább 50 tömegszázaléka 5 cm-nél nagyobb legyen.

4. PRÓBAVÉTEL

A minőség ellenőrzéséhez szükséges próbákat az MSZ 18282/1 előírásai szerint kell venni.

Egy próbával egy-egy meghatározott méretosztályú és legfeljebb 2000 t terméskövet szabad minősíteni.

5. VIZSGÁLAT

5.1. A 3.1.2.–3.2.3. szakaszok szerinti minőségi követelményeket érzékszervi vizsgálattal kell ellenőrizni.

A különmemű halmazok minőségi osztálybasorolása a 3.2.1. és 3.2.2. szerint történik.

5.2. A 3.2.1. szakasz szerinti közettani minőségi követelményeket és osztálybasorolást az MSZ 18283 alapján kell ellenőrizni.

5.3. A 3.2.2. szakasz szerinti közzetfizikai minőségi követelményeket és osztálybasorolást

- terméskő termékekből kialakított próbatesteken az MSZ 18284/2, MSZ 18285/1 és MSZ 18289/1–2 szerint, ill.
- terméskőforgács esetén az MSZ 18287/2 szerint kell ellenőrizni.

- 5.4. A 3.2.3. szakasz szerinti darabméreti minőségi követelmények és osztálybasorolás ellenőrzése során
- az alaki követelményeket az MSZ 18288/3 szerint a tengelyek lemerésével és a tengelyarányok számításával, továbbá a névleges lapfelület adó hosszúság és szélesség mérésével és a névleges lapfelület számításával
 - a darabméreti követelményeket merev acélidomokból összeállított, négyzetes nyílású ellenőrző kaliberen kell vizsgálni a próba minden darabjára külön-külön, és meg kell határozni az ellenőrző kaliberen fennmaradt, ill. az azon átesett darabok tömegszázalékát.

6. MINŐSÍTÉS

A termék minőségi követelmények és minőségi osztályozás szempontjából akkor megfelelő, ha a vizsgálati eredmények megfelelnek a 3.1. és 3.2. szakaszok szerinti előírásoknak.

7. MEGNEVEZÉS

A szabványnak megfelelő termék megnevezésének az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a termék nevét (terméskőforgács, tömböstermészkő, burkolótermészkő),
- a termék jelét (TF, TA, TB, TC, TD és TR),
TR jelű tömbös természkő esetén a névleges lapfelület méretét is dm²-ben,
- a közettani megnevezést az MSZ 18281 szerint vagy a különmeműség (KN) jelét,
- közettani minőségi osztályozás (1. táblázat szerinti) betűjelét,
- a közetfizikai minőségi osztály (2. táblázat szerinti) jelét,
- e szabvány számát.

Példák:

- a TB méretosztálynak megfelelő, homokkő-anyagú, m₂ közettani és 05 f közetfizikai minőségi osztályú tömbös természkő megnevezése: TB-05f – homokkő, m₂ MSZ 18292
- a TR méretosztálynak megfelelő különmemű közetanyagú 20 dm² névleges lapfelületű, m₁ közettani és 80n közetfizikai minőségi osztályú burkoló természkő megnevezése: TR 20-80n-KNm₁ – MSZ 18292

8. A MINŐSÉGTANÚSÍTÁS MÓDJA

A termékek forgalmazásakor az e szabvány szerinti megnevezést és jelöléseket kell használni és minőségi bizonyítványban tanúsítani kell, hogy a forgalmazott termék a megnevezés szerinti.*

9. TÁROLÁS, RAKODÁS, SZÁLLÍTÁS

A termékeket beépítésükig úgy kell tárolni, átrakni, szállítani, hogy más termékkel, idegen anyaggal ne keveredhessék, ne szennyeződhessek.

VÉGE

A szövegben említett magyar állami szabványok

Építési kőanyagok közettani osztályozása	MSZ 18281**
Építési kőanyagok vizsgálata. Probavétel és vizsgálati terv	
termékértékeléshez	MSZ 18282/1**
Építési kőanyagok közettani jellemzése	MSZ 18283**
Építési kőanyagok tömegeloszlási vizsgálata.	
Sűrűségi jellemzők	MSZ 18284/2**
Építési kőanyagok szilárdsági vizsgálata próbatesten.	
Egyirányú nyomóvizsgálat	MSZ 18285/1**
Építési kőanyagok szilárdsági vizsgálata próbahalmazon.	
Deval vizsgálat	MSZ 18287/2
Építési kőanyagok szemszerkezeti és szennyeződési vizsgálata	
próbahalmazon. Szemalkvizsgálatok	MSZ 18288/3
Építési kőanyagok időállóság vizsgálata. Értékelés	MSZ 18289/1
–. Fagyasztás	MSZ 18289/2

* A minőség tanúsítását 47/1968. Korm. sz. rendelet szabályozza

** Előkészületben